

Handläggare
Åsa Eckhardt
Telefon: 08-508 33 921

Till
Utbildningsnämnden
2020-02-06

Motion om gratis mensskydd i skolan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/874

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Peter Lyth
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har fått ”Motion om gratis mensskydd i skolan” på remiss från kommunstyrelsen. I motionen föreslår Lisa Palm (Fi) att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever.

Utbildningsförvaltningen menar att det med den föreslagna insatsen inte automatiskt följer att eleverna blir mindre obekväma och det är inte tydligt hur gratis mensskydd minskar stigmatisering av menstruation. Förvaltningen anser därför att det inte är aktuellt att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har fått ”Motion om gratis mensskydd i skolan” på remiss från kommunstyrelsen (dnr KS 2019/874), där skribenten vill att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att

stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever.

Skribenten hänvisar till en studie från Folkhälsomyndigheten där mindre än hälften av 16–29-åringarna svarar att skolan har gett dem tillräcklig kunskap för att ta hand om sin sexuella hälsa. Skribenten anser att ett införande av skattefinansierat mensskydd kan leda till samtal om sexuell hälsa, premenstruella syndrom (PMS) och liknande samt kan motverka stigmatiseringen kring menstruation. Skribenten menar också att ingen ska drabbas ekonomiskt, socialt eller komma efter i skolan på grund av att de har mens.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Stockholms stads grund- och gymnasieskolor kan elever idag gå till skolsköterskemottagningen och få mensskydd vid behov. Dessa tillhandahålls vanligen av företagen som tillverkar eller distribuerar mensskydd och delas ut utan marknadsföring. Skolsköterskan använder mensskydden i pedagogiskt syfte, för att förevisa och ge prov på olika sorter, samt för att ge till elever som under skoldagen behöver mensskydd.

Utbildningsförvaltningen menar att det med den föreslagna insatsen inte automatiskt följer att eleverna blir mindre obekväma och det är inte tydligt hur gratis mensskydd minskar stigmatisering av menstruation. Förvaltningen har heller inte sett över vilka kostnadskonsekvenser det skulle betyda om stadens grund- och gymnasieskolor skulle tillhandahålla kostnadsfria mensskydd till elever. Förvaltningen anser därför att det inte är aktuell att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever.

Skolans viktigaste roll för att främja hälsa och förebygga ohälsa är att utföra sitt kärnuppdrag, det vill säga bedriva undervisning. Det är väsentligt att skolan bedriver undervisning i ämnet sexualitet och relationer, i enlighet med den nya läroplanen som ska beslutas. Detta ska gälla för elever oavsett kön. Det är också viktigt att ungdomar får information om vart de kan vända sig, med vilka frågor, och på vilket sätt, när det gäller den sexuella och reproduktiva hälsan inklusive menstruationen. Allmän information till elever, i kombination med de individuella hälsosamtalen med

skolsköterskan, möjliggör mer kunskap samt att upptäcka och förebygga ohälsa.

Förvaltningen arbetar med kompetenshöjande insatser och under hösten 2019 har skolsköterskor, skolkuratorer och annan personal haft möjlighet att öka sina kunskaper gällande kvinnlig könsstymning och hedersrelaterat våld och förtryck. Under år 2020 kommer utbildning kring kvinnlig könsstymning och hedersrelaterat våld och förtryck att erbjudas igen inom ramen för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Bilaga

Motionen ”Gratis mensskydd i skolan”